

Ogled Vojaškega muzeja Tabor – Lokev

Irena Keršič, Darinka Klemenc

Članice Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege smo si v soboto, 23. 4. 2022, ogledale Vojaški muzej Tabor – Lokev na Primorskem, ki hrani vojaško zgodovino in kulturno dediščino slovenske novejšje zgodovine. Izredne zdravstvene razmere v zadnjih dveh letih niso bile v korist že dolgo načrtovani strokovni ekskurziji, zaradi katerih je bila trikrat prestavljena in zaradi različnih vzrokov številčno okrnjena.

Muzej je v obrambnem stolpu iz leta 1487, ki stoji v središču vasi Lokev in je bil odprt 14. avgusta 1994. Lastnik muzejske zbirke in upravitelj muzeja je Srečko Rože, ki so ga že v otroštvu pritegnile pripovedi deda Viktorja Rožeta, preživelega pripadnika avstro-ogrske vojske v prvi svetovni vojni, kot tudi pripovedi očeta Albina iz časa druge svetovne vojne. Poslanstvo Vojaškega muzeja Tabor - Lokev je zbiranje, evidentiranje, hranjenje in predstavljanje premične kulturne dediščine slovenske novejšje zgodovine s poudarkom Primorske (Anon, Razstavniki katalog).

Posebno pozornost smo doživele s prisotnostjo in vodenim ogledom lastnika muzejske zbirke Srečkom Rožetom, ki nas je popeljal skozi razstavne prostore dveh stalnih in dveh začasnih razstav. V prvem nadstropju je predstavljena prva svetovna vojna, in sicer soška fronta z zaledjem. Po stopnicah navzgor je predstavljeno obdobje fašizma na Primorskem. Na hodniku drugega nadstropja so na eni strani razstavljene fotografije in dokumentacija italijanske in nemške okupacije Slovenije, na drugi strani pa narodno-osvobodilni boj. V razstavnem prostoru drugega nadstropja je predstavljena druga svetovna vojna. Velik del zbirke obsegajo dobro ohranjene vojaške uniforme. Na podstrešju

obrambnega stolpa je razstava Avstro-ogrska vojaška parada, ki se osredotoča na paradne uniforme in pripadajočo opremo od feldmaršala, generalov, častnikov in vojakov različnih rodov vojske do civilnih državnih služb sodstva, finance, gasilcev, rudarjev, pošte ter dvornega uradništva. V kletnih prostorih je razstava Od Teritorialne obrambe do Slovenske vojske in predstavlja celoten razvoj od ustanovitve Teritorialne obrambe leta 1968 do njenega preimenovanja v Slovensko vojsko leta 1995 (Anon, Vojaški muzej Tabor - Lokev).

Strokovna ekskurzija z ogledom Vojaškega muzeja Tabor – Lokev. Od leve proti desni: Darinka Klemenc, Marjeta Berkopec, Irena Keršič, Ljubica Šavnik. (Vir: Irena Keršič, fotografija: Srečko Rože)

Po intenzivnem triurnem pridobivanju znanja v hladnih prostorih obrambnega stolpa in ob topli primorski joti se je skupinica podala do kraške jame pri Lokvi, ki je najstarejša turistična jama v Evropi. Skoraj dvesto let pred začetkom turizma v danes najbolj znanih kraških jamah v Sloveniji je bila jama Vilenica že priljubljen cilj popotnikov. Domačini so namreč verjeli, da v njej prebivajo dobre vile. Od tod je jama dobila ime. Vse do sredine 19. stoletja je Vilenica slovela kot najlepša, največja in najbolj obiskana jama matičnega Krasa, kasneje pa je zanimanje zanjo usahnilo in jama je tako ohranila svojo pristnost. Danes je Vilenica v dolžini 450 metrov spet urejena za obiskovalce. Plesna dvorana te čarobne jame je tudi kulturno prizorišče, kjer vsako leto podelijo mednarodno literarno nagrado vilenica (Anon, Kras).

Pridobivanje novega znanja, vpogled v zbrano razstavno gradivo, osebno vodenje velikega poznavalca s področja vojaške zgodovine in zgodovine drugih področij, prijetno druženje z izmenjavo izkušenj in sprehod po barviti kraški pokrajini so bili dovolj velik razlog za ponovno potrditev predloga članic delovne skupine, da je treba izkušnjo ponoviti v drugem kraju in drugem muzeju.

Viri:

Anon. *Razstavni katalog Vojaški muzej Tabor Lokev.*

Anon. *Vojaški muzej Tabor Lokev. Dosegljivo na: <http://www.vojaskimuzejtabor.eu/> [4. 5. 2022].*

Anon. *Kras. Jama Vilenica. Dosegljivo na: <https://www.visitkras.info/jama-vilenica> [4. 5. 2022].*

Srečko Rože pred razstavnimi predmeti razstave Avstro-ogrsko vojaška parada (Vir in fotografija: Irena Keršič).

Razstava Zdravstvena nega v 20. stoletju v Zagrebu

Irena Keršič

V Zagrebu je bila v prostorih Pučkega otvorenega učilišta (Ulica grada Vukovara 68) 8. aprila 2022 otvoritev razstave Josipa Božića, mag. zdrav. nege, z naslovom (hrv.) »Sestrinstvo kroz 20. stoljeće« (slov. Zdravstvena nega v 20. stoletju), ki je del projekta Medicinska sestra v 20. stoletju.

Nosilec projekta, ki poteka v štirih sklopih v šolskem letu 2021/22, je Šola za medicinske sestre Vinogradska v Zagrebu, partnerji v projektu pa Zdravstvena šola Split, Društvo za zgodovino zdravstvene nege in Hrvaško združenje medicinskih sester. Razstava predstavlja celovit sklop kot zgodovina zdravstvene nege in njenih izvajalcev medicinskih sester, pri izvedbi katerega sta, izhajajoč iz publikacije, sodelovali Šola za medicinske sestre Vinogradska in Hrvaška zbornica medicinskih sester.